

26 Ianuarie 2009, nr. 388

RAPORT DE EXPERTIZĂ

la proiectul Codului de procedură fiscală

(înregistrat în Parlament cu numărul 3368 din 05 Decembrie 2008)

În temeiul Concepției de cooperare dintre Parlament și societatea civilă, aprobată prin Hotărîrea Parlamentului nr.373-XVI din 29 decembrie 2005, Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției prezintă raportul de expertiză a coruptibilității proiectului Codului de procedură fiscală.

Evaluarea generală

- 1. Autor al inițiativei legislative** este Guvernul RM, autor nemijlocit - Ministerul Finanțelor, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 44 din Regulamentul Parlamentului.
- 2. Categoria actului legislativ** propus este lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-11, 27, 35 și 39 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001.
- 3. Scopul promovării proiectului.** Conform Notei Informative la proiect, întru executarea prevederilor pct. b) art. LXXIII din Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr.280-XVI din 14 decembrie 2007 (Monitorul Oficial nr. 94-96 din 30 mai 2008), precum și în scopul asigurării normelor legislative necesare aplicării depline în domeniul administrării fiscale a fost elaborat proiectul Codului de procedură fiscală al Republicii Moldova.

Oportunitatea proiectului rezidă în faptul că în prezent, întru aplicarea univocă a legislației fiscale, precum și întru excluderea unor inexactități, în multiple cazuri apare necesitatea consultării mai multor acte normative, dat fiind faptul că legislația fiscală se compune atât din Codul fiscal, nr.63-XIII din 24 aprilie 1997, cât și din alte acte normative adoptate în conformitate cu acesta (actele normative adoptate de către Guvern, Ministerul Finanțelor, Inspectoratul Fiscal Principal de Stat, Serviciul Vamal, de alte autorități de specialitate ale administrației publice centrale, precum și de către autoritățile administrației publice locale).

Compilarea tuturor acestor prevederi într-un act legislativ unic va contribui la excluderea divergențelor ce apar între actele normative și actele legislative. Astfel, în codul respectiv și-au găsit reflectare prevederile cu privire la normele metodologice de aplicare a impozitelor și taxelor generale de stat și locale, precum și procedurile ce țin de evidența și urmărirea acestora.

În contextul celor expuse mai sus, considerăm că prin adoptarea proiectului în cauză, pe lângă faptul că vor fi sistematizate într-un singur act legislativ prevederile majorității actelor normative care reglementează normele metodologice de aplicare a impozitelor și taxelor prevăzute în Codul fiscal, de asemenea vor fi eliminate dificultățile și divergențele care apar în prezent la aplicarea codului respectiv.

Totodată, atât pentru contribuabili, cât și pentru organele de administrare fiscală, va fi asigurat un impact pozitiv, prin aplicarea univocă a prevederilor Codului fiscal în activitatea acestora, fiind exclusă astfel posibilitatea reglementării directe sau indirecte a activității în temeiul altor acte normative precum ar fi regulamentele, instrucțiunile și altele.

Cu toate acestea, se observă mai multe neregularități care afectează esențial conținutul proiectului, iar în final și rezultatele propuse a fi atinse. Aceste deficiențe vor fi puse în evidență, pas cu pas, mai jos, în p. 13 unde vor fi expuse cele mai evidente aspecte ce reprezintă sau determină apariția riscurilor de

coruptibilitate. Generalizînd deficiențele, pentru o mai bună claritate a punctului nostru de vedere, ținem să punctăm că proiectul conține un șir de norme, și reiterează mai mulți termeni juridici, stabiliți în acte normative de diferit nivel: atît în legi organice, cît și în acte normative subordonate legii; dar și norme expuse în explicații sau interpretări date în răspunsuri și comunicate oficiale de către Inspectoratul fiscal - fără însă ca acestea să fie uniformizate, sistematizate. Codul fiscal deja conține un șir de norme procedurale, astfel încît colizia și concurența normelor va fi inevitabilă, în cazul adoptării acestui proiect.

Fundamentarea proiectului

4. Nota informativă a proiectului de act legislativ supus expertizei nu este plasată pe site-ul Parlamentului.

Considerăm că în acest fel Parlamentul nu respectă principiul transparenței procesului legislativ și principiile de cooperare cu societatea civilă.

5. Respectarea termenului de cooperare cu societatea civilă

6. Suficiența argumentării. Nota informativă permite să se înțeleagă scopul generic, dar nu prezintă o fundamentare sau explicație a sarcinilor stabilite și a modului în care a fost elaborat proiectul de lege, componența grupului de lucru, experții independenți implicați, structura și motivele care au determinat o asemenea structură a proiectului, lista actelor care au fost compilate, principiile care au stat la baza elaborării; nota nu descrie situația reală existentă și nu evidențiază pe deplin problema și necesitatea promovării proiectului, întrucît, nu conține un număr concret de acte normative și legislative, care sînt consultate în diferite situații, nu descrie aceste cazuri și nu conține date statistice suficiente întru evaluarea reală a situației etc. Nota nu conține nici o estimare financiară a implementării Codului.

Considerăm că toate deficiențele semnalate mai sus, sînt niște lacune esențiale care afectează calitatea expertizării actului și nu permite evitarea eventualelor erori sau neclarități, inclusiv a elementelor coruptibilității admise de autorii proiectului.

7. Compatibilitatea cu legislația comunitară și alte standarde internaționale. Potrivit lit. c) a articolului 20 al Legii 780/2001 privind actele legislative, nota informativă trebuie să includă referințe la reglementările corespondente ale legislației comunitare și nivelul compatibilității proiectului de act legislativ cu reglementările în cauză.

În nota informativă și în textul proiectului nu se conțin referințe la legislația comunitară.

8. Fundamentarea economico-financiară. Potrivit lit. d) a art.20 din Legea 780/2001 privind actele legislative, nota informativă trebuie să conțină informații privind „fundamentarea economico-financiară în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare și de altă natură”. Potrivit art.47 alin.(6) din Regulamentul Parlamentului, în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare, materiale și de altă natură, se anexează fundamentarea economico-financiară.

Evaluarea de fond a coruptibilității

9. Stabilirea și promovarea unor interese/beneficii. Proiectul Legii menține, practic, situația existentă care rezidă în stabilirea și promovarea intereselor autorității fiscale, percepută drept un supraveghetor care impune reguli și care le poate interpreta sau le interpretează în detrimentul contribuabilului, contrar principiilor declarate în Codul fiscal.

10. Prejudicii aduse prin aplicarea actului. Proiectul Legii nu conține prevederi care ar determina în mod evident cauzarea de prejudicii, cu excepția unor prevederi evidențiate în tabelul de la p. 13 din prezentul raport.

11. Compatibilitatea proiectului cu prevederile legislației naționale. Prevederile din proiect nu contravin în mod direct prevederilor legislației naționale, cu excepția unor prevederi evidențiate în tabelul de la p. 13 din prezentul raport.

12. Formularea lingvistică a prevederilor proiectului. Formulările conținute în proiect sînt suficient de clare și concise, exprimările întrunind rigorile tehnicii legislative, ale limbajului juridic, respectă regulile de ortografie și punctuație. Totuși, atenționăm asupra inadmisibilității utilizării unor cuvinte cu sens ambiguu care au drept scop să accentueze anumite situații, de exemplu: „tuturor”, „toate”, „numai”, „doar”, „întocmai” ș.a.

13. Reglementarea activității autorităților publice. Proiectul de lege reglementează raporturile juridice fiscale privind administrarea fiscală și alte principii generale de determinare și percepere a impozitelor și taxelor.

14. Analiza detaliată a prevederilor potențial coruptibile.

	Articol	Text	Obiecția	Elemente de coruptibilitate și alte riscuri	Recomandarea
1	Art. 4	Deducerea primelor de asigurare se efectuează în baza contractelor de asigurare, încheiate și confirmate documentar în corespondere cu prevederile legislației în vigoare, din venitul provenit de la activitatea de întreprinzător, pentru următoarele clase de asigurare din cadrul asigurărilor obligatorii și anume: [...] e) alte clase de asigurare pentru care este prevăzută încheierea contractelor de asigurare obligatorie.	Dacă acest document este de procedură, atunci nu este clară intenția legislatorului, atunci cînd face trimitere la un alt document ce urmează a fi elaborat/implementat, în condițiile cînd scopul declarat al proiectului este cumularea tuturor normelor de procedură fiscală într-un singur act. Se reiterează prevederile Hotărîrii Guvernului 484/04.05.98 cu privire la limitele cheltuielilor de asigurare ale agenților economici și persoanelor fizice care practică activitatea de întreprinzător, permise ca deduceri de cheltuieli aferente activității de întreprinzător pentru scopuri fiscale. Considerăm că prin această prevedere, o normă inferioară legii, care are doar un scop de reglementare, este ridicată în rang de lege.	Coruptibilitate Norme de trimitere Concurența normelor de drept	Prevederea necesită a fi reformulată, indicînd cu precizie actul la care face trimitere. Excluderea excepțiilor și introducerea unor prevederi exhaustive. Ajustarea normei pentru menținerea flexibilității și universalității actului normativ – vezi p. E din Concluzii generale.
2	Art.5	Deducerea primelor de asigurare se efectuează în baza contractelor de asigurare, încheiate și confirmate documentar în corespondere cu prevederile legislației în vigoare, din venitul provenit de la activitatea de întreprinzător, pentru următoarele clase de asigurare din cadrul asigurărilor facultative și anume: [...] i) asigurări de incendiu și de alte calamități naturale, care acoperă daunele suferite de proprietăți și bunuri (aflate în proprietatea întreprinderii) cauzate de incendiu, explozie, furtună, energie nucleară, alunecări de teren, alte fenomene naturale în afară de furtună; k) asigurări de răspundere civilă generală, care acoperă daunele din prejudiciul cauzat terților în urma exploatării obiectelor industriale	Dacă acest document este de procedură, atunci nu este clară intenția legislatorului atunci cînd face trimitere la un alt document ce urmează a fi implementat în condițiile cînd scopul declarat al proiectului este cumularea tuturor normelor de procedură fiscală într-un singur act. Se reiterează prevederile Hotărîrii Guvernului 484/04.05.98 cu privire la limitele cheltuielilor de asigurare ale agenților economici și persoanelor fizice care practică activitatea de întreprinzător, permise ca deduceri de cheltuieli aferente activității de întreprinzător pentru scopuri fiscale. Prin aceasta, o normă inferioară legii, ce are doar un scop de reglementare, este ridicată în rang de lege. Nu este clar cine stabilește statutul de „alte fenomene naturale” sau „obiecte industriale periculoase”. Modul în care această normă este preluată în mod automat din textul Hotărîrii Guvernului 484/04.05.98, reprezintă un indiciu a faptului că autorii nu înțeleg pe deplin mecanismul elaborării actelor normative, or textul acestei hotărîri de Guvern reglementează niște aspecte pe cît de speciale, pe atît de relative – cele 3% pot fi majorate sau micșorate în dependență de necesități. O hotărîre de Guvern este mai simplu a o modifica, decît o lege organică. Cu atît mai mult cu cît, Codul fiscal art. 24 alin. (3) stabilește că limitele deducerilor pentru activitățile de	Coruptibilitate Norme de trimitere Concurența normelor de drept Promovarea intereselor contrar interesului public Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Prevederea necesită a fi reformulată, indicînd cu precizie actul la care face trimitere. Excluderea excepțiilor și introducerea unor prevederi exhaustive. Prevederea necesită a fi reformulată pentru delimitarea atribuțiilor și împuternicirilor. Ajustarea normei pentru menținerea flexibilității și universalității actului normativ – vezi p. E din Concluzii generale. Prevederea necesită a stabili o reglementare mai detaliată, ajustată în funcție de circumstanțele și necesitățile economiei, ori exclusă și introducerea trimiterii la un act administrativ care ar stabili această cotă.

		periculoase; (2) În cazul asigurărilor indicate la lit. h)–l) din prezentul articol, mărimea totală a defalcărilor permise ca deduceri de cheltuieli aferente activității de întreprinzător în scopuri fiscale nu poate depăși 3 (trei) procente din suma venitului brut anual, obținut din toate sursele, inclusiv din activitatea operațională, de investiții și financiară.	asigurare se stabilesc de către Guvern.		
3	Art.6	Pentru contractarea asigurărilor subvenționate de către stat, mărimea defalcărilor permise ca deduceri de cheltuieli aferente activității de întreprinzător în scopuri fiscale nu poate depăși cota de primă de asigurare, care urmează a fi plătită de către asigurat (întreprinderea agricolă, producătorul agricol etc.), în conformitate cu legile speciale respective.	Normă preluată în mod automat din textul Hotărârii Guvernului 484/04.05.98.	Coruptibilitate Norme de trimitere Concurența normelor de drept Promovarea intereselor contrar interesului public	Reformulare și clarificare. Excluderea excepțiilor și introducerea unor prevederi exhaustive. Prevederea necesită a fi reformulată pentru delimitarea atribuțiilor și împuternicirilor. Ajustarea normei pentru menținerea flexibilității și universalității actului normativ – vezi p. E din Concluzii generale.
4	Art.7, alin. 1	La calcularea uzurii toate mijloacele fixe se clasifică în cinci categorii de proprietate.	Normă este preluată în mod automat din textul Hotărârii Guvernului 289/14.03.2007 pentru aprobarea Regulamentului privind evidența și calcularea uzurii mijloacelor fixe în scopuri fiscale, art. 4.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept	Reformulare și clarificare. Ajustarea normei pentru menținerea flexibilității și universalității actului normativ – vezi p. E din Concluzii generale.
5	Art.7, alin. 2	Atribuirea fiecărei unități a mijloacelor fixe la categoria respectivă de proprietate se efectuează în funcție de durata de funcționare utilă a mijloacelor fixe, determinate conform prevederilor Catalogului mijloacelor fixe și activelor nemateriale.	Textul proiectului nu oferă nici o claritate privind statutul Catalogului, cine îl aprobă și cine-l menține	Coruptibilitate Norme de blanșetă	Reformulare și clarificare. Prevederea necesită a fi reformulată pentru delimitarea atribuțiilor și împuternicirilor.
6	Art.7, alin. 3	Fiecare unitate a mijloacelor fixe se va atribui la categoria de proprietate respectivă în felul următor:	Nu este clar cine are dreptul de a atribui și cine are dreptul, dacă îl are, de a contesta. Textul Hotărârii de Guvern 338/21.03.2003 cu privire la aprobarea Catalogului mijloacelor fixe și activelor nemateriale, reglementează niște aspecte pe cît de speciale, pe ațit de relative – perioadele de referință stabilite în ani, pot fi majorate sau micșorate în dependență de necesități. O hotărîre de Guvern este mult mai flexibilă pentru modificare, decît o lege organică.	Coruptibilitate Promovarea intereselor contrar interesului public Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Reformulare și clarificare. Prevederea necesită a fi reformulată pentru delimitarea atribuțiilor și împuternicirilor. Prevederea necesită a stabili o reglementare mai detaliată, ajustată în funcție de circumstanțele și necesitățile economiei, ori exclusă și

					reglementarea trimiterii la un act administrativ care ar stabili acest raport. Ajustarea normei pentru menținerea flexibilității și universalității actului normativ – vezi p. E din Concluzii generale.
7	Art.8	Proprietatea ce reprezintă investiții efectuate în mijloacele fixe care fac obiectul unui contract de leasing operațional, locațiune, concesiune și arendă se atribuie la categoria de proprietate la care se atribuie mijloacele fixe respective, care sînt luate în leasing operațional, locațiune, concesiune și arendă.	Nu este clar cine are dreptul de a atribui și cine are dreptul, dacă îl are, de a contesta. Normă preluată din textul Hotărîrii Guvernului 289/14.03.2007 pentru aprobarea Regulamentului privind evidența și calcularea uzurii mijloacelor fixe în scopuri fiscale, art. 4.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Lipsa / insuficiența mecanismelor de contestare a deciziilor și acțiunilor autorităților publice Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Reformulare și clarificare. Prevederea necesită a fi reformulată pentru delimitarea atribuțiilor și împuternicirilor. Ajustarea normei pentru menținerea flexibilității și universalității actului normativ – vezi p. E din Concluzii generale.
8	Art.9, alin. 1	Donațiile în scopuri filantropice sau de sponsorizare reprezintă donațiile făcute în favoarea: a) autorităților publice și instituțiilor publice specificate la art. 51 din Codul fiscal; b) organizațiilor necomerciale prevăzute la art.52 alin. (1) lit. a) și b) din Codul fiscal; c) organizațiilor religioase specificate la art. 52 alin. (1) lit. c) din Codul fiscal; d) organizațiilor sindicale prevăzute la art.53/3 din Codul fiscal.	Norme preluate din Hotărîrea Guvernului 489/04.05.98 despre aprobarea Regulamentului cu privire la modul de confirmare a donațiilor pentru scopuri filantropice și/sau de sponsorizare. Dacă acest document este de procedură, atunci nu este clară intenția legislatorului atunci cînd face trimitere la documentul de bază ce urmează a fi implementat – Codul Fiscal. Doar scopul declarat este cumularea tuturor normelor de procedură fiscală în prezentul proiect.	Coruptibilitate Norme de trimitere Concurența normelor de drept	Reformulare și clarificare. Ajustarea normei pentru menținerea flexibilității și universalității actului normativ – vezi p. E din Concluzii generale.
9	Art.9, alin. 2	Filantrop sau sponsor poate fi orice persoană-rezident juridică și fizică, indiferent de forma de proprietate și gospodărire, care efectuează donații filantropice sau sponsorizări în perioada și în mărimea, conform legislației, sub formă de transmitere dezinteresată în proprietate a mijloacelor bănești, a bunurilor; investiția cu drepturi de proprietate, folosință și dispoziție a obiectelor cu drept de proprietate; executarea lucrărilor, prestarea serviciilor.	Normă preluată în mod automat din textul Hotărîrii Guvernului 489/04.05.98 despre aprobarea Regulamentului cu privire la modul de confirmare a donațiilor pentru scopuri filantropice și/sau de sponsorizare, art. 4. Se utilizează un termen nou nedefinit – „persoană-rezident juridică și fizică”.	Coruptibilitate Norme de trimitere Concurența normelor de drept Utilizarea termenilor diferiți cu referință la același fenomen / același termen pentru fenomene diferite	Reformulare și clarificare. Uniformizarea termenilor. Ajustarea normei pentru menținerea flexibilității și universalității actului normativ – vezi p. E din Concluzii generale.
10	Art.10, alin. 1		Normă preluată în mod automat din textul Hotărîrii Guvernului 489/04.05.98 despre aprobarea Regulamentului cu privire la modul de confirmare a donațiilor pentru scopuri filantropice și/sau de sponsorizare,	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Utilizarea termenilor diferiți cu referință la același fenomen / același termen pentru fenomene diferite	Reformulare și clarificare. Excluderea excepțiilor și introducerea unor prevederi exhaustive.

			art. 5. Se utilizează un termen nou nedefinit – „contribuabil-rezident”. O precizare tautologică de prisos, or aceasta este de la sine înțeles, citind lista enumerată la art. 9, alin. (2) a proiectului. Normă preluată în mod automat din textul Hotărârii Guvernului 489/04.05.98 despre aprobarea Regulamentului cu privire la modul de confirmare a donațiilor pentru scopuri filantropice și/sau de sponsorizare, art. 12.		Uniformizarea termenilor. Excludere integrală. Ajustarea normei pentru menținerea flexibilității și universalității actului normativ – vezi p. E din Concluzii generale.
11	Art.10, alin. 2	Drept bază pentru acordarea donațiilor filantropice sau a sponsorizărilor constituie cererea în scris din partea organizației care dorește să primească astfel de ajutor și care, în cadrul Codului fiscal, au acest drept.	Normă preluată în mod automat din textul Hotărârii Guvernului 489/04.05.98 despre aprobarea Regulamentului cu privire la modul de confirmare a donațiilor pentru scopuri filantropice și/sau de sponsorizare, art. 13. Dacă acest document este de procedură, atunci nu este clară intenția legislatorului atunci când face trimitere la documentul de bază ce urmează a fi implementat – Codul Fiscal. Doar scopul declarat este cumularea tuturor normelor de procedură fiscală în prezentul proiect. Urmează a fi evitate asemenea construcții ca „în cadrul Codului fiscal” – nu este clar dacă se referă doar la Codul fiscal sau la toată legislația fiscală prin prisma art. 3 a Codului fiscal.	Coruptibilitate Norme de trimitere Concurența normelor de drept Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Reformulare și clarificare. Excluderea excepțiilor și introducerea unor prevederi exhaustive. Ajustarea normei pentru menținerea flexibilității și universalității actului normativ – vezi p. E din Concluzii generale.
12	Art.10, alin. (4)	(4) În cazul în care donațiile au formă bănească, confirmarea donației se face în baza următoarelor documente: a) contractului de sponsorizare în formă simplă scrisă, iar în cazul donării cu titlu filantropic/de sponsorizare a bunurilor imobile, autentificat notarial, cu specificarea fiecăreia din valorile donate, menționându-se scopul donației sau destinația bunurilor donate; b) documentului primar cu regim special, cu introducerea în partea de jos a mențiunii „Donație	Normă preluată din textul Hotărârii Guvernului 489/04.05.98 despre aprobarea Regulamentului cu privire la modul de confirmare a donațiilor pentru scopuri filantropice și/sau de sponsorizare, art. 15.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept	Reformulare și clarificare. Ajustarea normei pentru menținerea flexibilității și universalității actului normativ – vezi p. E din Concluzii generale.
13	Art.10, alin. 4	În cazurile în care donațiile au fost făcute sub formă bănească, document confirmativ servește dispoziția de plată în adresa organizațiilor care, în cadrul Codului fiscal, pot fi destinatari ai acestui ajutor.	Normă preluată în mod automat din textul Hotărârii Guvernului 489/04.05.98 despre aprobarea Regulamentului cu privire la modul de confirmare a donațiilor pentru scopuri filantropice și/sau de sponsorizare, art. 16. Urmează a fi evitate asemenea construcții ca „în cadrul Codului fiscal” – nu este clar dacă se referă doar la Codul fiscal sau la toată legislația fiscală prin prisma art. 3 a Codului fiscal.	Coruptibilitate Norme de trimitere Concurența normelor de drept Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Reformulare și clarificare. Excluderea excepțiilor și introducerea unor prevederi exhaustive. Ajustarea normei pentru menținerea flexibilității și universalității actului normativ – vezi p. E din Concluzii generale.
14	Art.11	În sensul prezentului capitol, noțiunile	Normă preluată în mod automat din textul Hotărârii Guvernului	Coruptibilitate Norme de trimitere	Reformulare și clarificare.

		generale utilizate semnificativ următoarele: [...] c) scutirea de plata impozitului pe venit sumă impozitului pe venit, determinată de agentul economic în modul stabilit, nevărsată la buget, care urmează a fi direcționată spre dezvoltarea producției proprii (lucrărilor, serviciilor) sau spre finanțarea programelor de stat sau ramurile de dezvoltare a economiei naționale, în proporțiile stabilite la art. 49/2 alin. (1) și (2) din Codul fiscal.	973/29.08.2007 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la procedura de încheiere, acțiune și rezoluțiune a Acordului privind scutirea de plata impozitului pe venit conform prevederilor art.49/2 alin.(1) și (2) din Codul fiscal, art. 1. Se utilizează un termen nou nedefinit – „agent economic”. Nu este clar care este modul stabilit.	Concurența normelor de drept Utilizarea termenilor diferiți cu referință la același fenomen / același termen pentru fenomene diferite	Excluderea excepțiilor și introducerea unor prevederi exhaustive. Uniformizarea termenilor. Ajustarea normei pentru menținerea flexibilității și universalității actului normativ – vezi p. E din Concluzii generale.
15	Art.12	Articolul 12. Subiecții utilizării facilității [...] textul integral	Norme preluate practic în mod automat din textul Hotărârii Guvernului 973/29.08.2007 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la procedura de încheiere, acțiune și rezoluțiune a Acordului privind scutirea de plata impozitului pe venit conform prevederilor art.49/2 alin.(1) și (2) din Codul fiscal, art. 2-6. Se utilizează un termen nou nedefinit – „întreprindere”.	Coruptibilitate Norme de trimitere Concurența normelor de drept Utilizarea termenilor diferiți cu referință la același fenomen / același termen pentru fenomene diferite	Reformulare și clarificare. Excluderea excepțiilor și introducerea unor prevederi exhaustive. Uniformizarea termenilor. Ajustarea normei pentru menținerea flexibilității și universalității actului normativ – vezi p. E din Concluzii generale.
16	Art.13	Articolul 13. Constituirea capitalului social, efectuarea investițiilor (cheltuielilor) capitale [...] textul integral al art.	Norme preluate în mod automat din textul Hotărârii Guvernului 973/29.08.2007 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la procedura de încheiere, acțiune și rezoluțiune a Acordului privind scutirea de plata impozitului pe venit conform prevederilor art.49/2 alin.(1) și (2) din Codul fiscal, art. 7.	Coruptibilitate Norme de trimitere Concurența normelor de drept	Reformulare și clarificare. Ajustarea normei pentru menținerea flexibilității și universalității actului normativ – vezi p. E din Concluzii generale.
17	Art.14, alin. 1 și 2	[...] textul integral al alin. 1 și 2	Norme preluate în mod automat din textul Hotărârii Guvernului 973/29.08.2007 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la procedura de încheiere, acțiune și rezoluțiune a Acordului privind scutirea de plata impozitului pe venit conform prevederilor art.49/2 alin.(1) și (2) din Codul fiscal, art. 10-11. Se utilizează un termen nou nedefinit – „agenți economici”.	Coruptibilitate Norme de trimitere Concurența normelor de drept Utilizarea termenilor diferiți cu referință la același fenomen / același termen pentru fenomene diferite	Reformulare și clarificare. Uniformizarea termenilor. Ajustarea normei pentru menținerea flexibilității și universalității actului normativ – vezi p. E din Concluzii generale.
18	Art.14, alin. 3	Se consideră că contribuabilul a beneficiat de facilitatea fiscală stabilită conform art. 6 alin. (9) lit. g) din Codul fiscal în cazul în care acesta nu a renunțat la facilitatea fiscală pe parcursul unui an de la ultima dată stabilită pentru prezentarea dării de seamă în care a fost reflectată suma facilității.	Normă preluată în mod automat din textul Hotărârii Guvernului 973/29.08.2007 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la procedura de încheiere, acțiune și rezoluțiune a Acordului privind scutirea de plata impozitului pe venit conform prevederilor art.49/2 alin.(1) și (2) din Codul fiscal, art. 9. Se utilizează un termen nou nedefinit – „contribuabil”.	Coruptibilitate Norme de trimitere Concurența normelor de drept Utilizarea termenilor diferiți cu referință la același fenomen / același termen pentru fenomene diferite	Reformulare și clarificare. Excluderea excepțiilor și introducerea unor prevederi exhaustive. Uniformizarea termenilor. Ajustarea normei pentru menținerea flexibilității și universalității actului normativ – vezi p. E din Concluzii generale.

19	Art.15	Articolul 15. Modalitatea adresării în scopul obținerii facilității [...] textul integral al art	Norme preluate în mod automat din textul Hotărârii Guvernului 973/29.08.2007 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la procedura de încheiere, acțiune și rezoluțiune a Acordului privind scutirea de plata impozitului pe venit conform prevederilor art.49/2 alin.(1) și (2) din Codul fiscal, art. 12-16.	Coruptibilitate Norme de trimitere Concurența normelor de drept	Reformulare și clarificare. Excluderea excepțiilor și introducerea unor prevederi exhaustive. Ajustarea normei pentru menținerea flexibilității și universalității actului normativ – vezi p. E din Concluzii generale.
20	Art.16	Articolul 16. Modul de întocmire a Acordului privind scutirea de plata impozitului pe venit, precum și de executare a acestuia [...] textul integral al art.	Norme preluate în mod automat din textul Hotărârii Guvernului 973/29.08.2007 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la procedura de încheiere, acțiune și rezoluțiune a Acordului privind scutirea de plata impozitului pe venit conform prevederilor art.49/2 alin.(1) și (2) din Codul fiscal, art. 17-21.	Coruptibilitate Norme de trimitere Concurența normelor de drept	Reformulare și clarificare. Uniformizarea termenilor. Ajustarea normei pentru menținerea flexibilității și universalității actului normativ – vezi p. E din Concluzii generale.
21	Art.17	Articolul 17. Obligațiunile contribuabilului [...] textul integral al art	Normă preluată în mod automat din textul Hotărârii Guvernului 973/29.08.2007 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la procedura de încheiere, acțiune și rezoluțiune a Acordului privind scutirea de plata impozitului pe venit conform prevederilor art.49/2 alin.(1) și (2) din Codul fiscal, art. 25.	Coruptibilitate Norme de trimitere Concurența normelor de drept	Reformulare și clarificare. Excluderea excepțiilor și introducerea unor prevederi exhaustive. Ajustarea normei pentru menținerea flexibilității și universalității actului normativ – vezi p. E din Concluzii generale.
22	Art.18	Articolul 18. Rezoluțiunea Acordului privind scutirea de plata impozitului pe venit și consecințele nerespectării prevederilor acestuia [...] textul integral al art.	Normă preluată în mod automat din textul Hotărârii Guvernului 973/29.08.2007 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la procedura de încheiere, acțiune și rezoluțiune a Acordului privind scutirea de plata impozitului pe venit conform prevederilor art.49/2 alin.(1) și (2) din Codul fiscal, art. 26.	Coruptibilitate Norme de trimitere Concurența normelor de drept	Reformulare și clarificare. Excluderea excepțiilor și introducerea unor prevederi exhaustive. Ajustarea normei pentru menținerea flexibilității și universalității actului normativ – vezi p. E din Concluzii generale.
23	Art.19	Companiilor de asigurări li se permite deducerea cheltuielilor legate de formarea rezervei de prime a asigurărilor pe termen lung și a fondului de asigurare a pensiilor în mărimea sumelor, obținute ca rezultat al calculelor trimestriale și anuale, efectuate în conformitate cu actele normative ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare, emise în acest sens.	Normă reiterată din textul Hotărârii Guvernului 483/04.05.98 cu privire la modul deducerii cheltuielilor legate de formarea rezervelor tehnice și rezervelor matematice ale asigurătorului Se utilizează un termen nou nedefinit – „companii de asigurări”.	Coruptibilitate Norme de trimitere Concurența normelor de drept Utilizarea termenilor diferiți cu referință la același fenomen / aceluiași termen pentru fenomene diferite	Reformulare și clarificare. Excluderea excepțiilor și introducerea unor prevederi exhaustive. Uniformizarea termenilor. Ajustarea normei pentru menținerea flexibilității și universalității actului normativ – vezi p. E din Concluzii generale.
24	Art.20	Companiilor de asigurări li se permite deducerea cheltuielilor legate de formarea rezervei	Normă reiterată din textul Hotărârii Guvernului 483/04.05.98 cu privire la modul deducerii cheltuielilor legate de formarea rezervelor tehnice și rezervelor matematice ale	Coruptibilitate Norme de trimitere Concurența normelor de drept	Reformulare și clarificare. Excluderea excepțiilor și introducerea unor

		tehnice și a fondului măsurilor preventive în mărirea sumelor, obținute ca rezultat al calculelor trimestriale și anuale, efectuate în conformitate cu actele normative ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare, emise în acest sens.	asigurătorului.		prevederi exhaustive. Ajustarea normei pentru menținerea flexibilității și universalității actului normativ – vezi p. E din Concluzii generale.
25	Art.21	Societățile, în persoana conducătorului sau altui reprezentant al acestora, în termenul stabilit de Codul fiscal, sînt obligate să prezinte un document cu privire la venitul societății obținut de la activitatea desfășurată de acestea, în care să indice venitul obținut de societate, suma obligațiunii privind impozitul pe venit, precum și suma impozitului achitat etc.	Normă reiterată din textul Codului fiscal art. 83, alin. 3. Se utilizează un termen nou nedefinit – „societatea”. Ce fel de „document” urmează a fi prezentat și care îi sînt condițiile de formă? Ce înseamnă „etc.” în textul acestui proiect?	Coruptibilitate Norme de trimitere Concurența normelor de drept Lipsa unor termene concrete Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive Utilizarea termenilor diferiți cu referință la același fenomen / aceluiași termen pentru fenomene diferite	Reformulare și clarificare. Excluderea excepțiilor și introducerea unor prevederi exhaustive. Uniformizarea termenilor. Ajustarea normei pentru menținerea flexibilității și universalității actului normativ – vezi p. E din Concluzii generale.
26	Art.22	Documentul cu privire la venitul societății se completează și se prezintă în modul stabilit de Guvern.	Normă foarte nereușit preluată și reiterată din textul Codului fiscal art. 83, alin. 4. În timp ce în Codul fiscal acest „document” este clar că este declarația pe venit și chiar sînt stabilite condițiile de formă a acesteia, în proiectul dat, care se pretinde a fi un document de procedură, nu doar că nu sînt utilizați termenii folosiți de legislație, ci lipsesc totalmente caracteristicile acestui document, creînd o confuzie.	Coruptibilitate Norme de trimitere Concurența normelor de drept Utilizarea termenilor diferiți cu referință la același fenomen / aceluiași termen pentru fenomene diferite	Reformulare și clarificare. Excluderea excepțiilor și introducerea unor prevederi exhaustive. Ajustarea normei pentru menținerea flexibilității și universalității actului normativ – vezi p. E din Concluzii generale.
27	Art.23	Articolul 23. Subiecții restituiri taxei pe valoarea adăugată [...] textul integral al art	Normă preluată și reiterată din textul Hotărîrii Guvernului 287/11.03.2008 pentru aprobarea Regulamentului privind restituirea taxei pe valoarea adăugată, art. 3, care face o trimitere respectivă la Codul fiscal. În cazul în care Codul fiscal va fi modificat, astfel încît lista de beneficiari va fi extinsă, atunci prevederile proiectului vor fi depășite, pentru că lista din art. 23 este exhaustivă. Respectiv va fi necesară modificarea a 2 acte normative simultan – Codul fiscal și Codul de procedură fiscală.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Promovarea intereselor contrar interesului public	Reformulare și clarificare. Ajustarea normei pentru menținerea flexibilității și universalității actului normativ – vezi p. E din Concluzii generale.
28	Art.24, alin. 1	Subiecții impozabili solicită restituirea TVA, adresîndu-se la inspectoratele fiscale teritoriale de la locul de deservire, prin depunerea cererii de modelul stabilit în anexa nr.1 la Titlul III din prezentul cod. În cererea de restituire, subiectul impozabil indică, în mod obligatoriu, suma TVA solicitată spre restituire. Dacă nu este indicată suma solicitată spre restituire, cererea subiectului impozabil nu se examinează, fapt despre care	Normă preluată și reiterată în mod automat din textul Hotărîrii Guvernului 287/11.03.2008 pentru aprobarea Regulamentului privind restituirea taxei pe valoarea adăugată, art. 7. Nu se stabilesc termenii concreți de procedură în ceea ce privește anunțarea despre ne-examinarea cererii, precum și care este procedura de decizie și anunțare.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Lipsa unor termene concrete	Reformulare și clarificare. Excluderea excepțiilor și introducerea unor prevederi exhaustive. Ajustarea normei pentru menținerea flexibilității și universalității actului normativ – vezi p. E din Concluzii generale.

		acesta este anunțat.			
29	Art.24, alin. 2	Sumele TVA solicitate spre restituire se reflectă în declarația privind TVA, în conformitate cu Modul de completare a Declarației privind TVA, aprobat de Inspectoratul Fiscal Principal de Stat.	Normă preluată și reiterată din textul Hotărîrii Guvernului 287/11.03.2008 pentru aprobarea Regulamentului privind restituirea taxei pe valoarea adăugată, art. 6.	Coruptibilitate Norme de trimitere Concurența normelor de drept	Reformulare și clarificare. Excluderea excepțiilor și introducerea unor prevederi exhaustive. Ajustarea normei pentru menținerea flexibilității și universalității actului normativ – vezi p. E din Concluzii generale.
30	Art.25, alin. 1-6	Articolul 25. Acțiunile organelor fiscale la solicitarea subiectului impozabil de restituire a TVA [...] textul integral al alin.1-6	Normă preluată și reiterată din textul Hotărîrii Guvernului 287/11.03.2008 pentru aprobarea Regulamentului privind restituirea taxei pe valoarea adăugată, art. 8-13.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept	Reformulare și clarificare. Ajustarea normei pentru menținerea flexibilității și universalității actului normativ – vezi p. E din Concluzii generale.
31	Art.25, alin. 7	Copiile documentelor ce confirmă dreptul la restituire, cusute într-un dosar special, numerotate și vizate de funcționarii fiscali care au efectuat controlul, se prezintă ca anexă la actul de control. După executare, documentele de restituire a sumelor TVA, cu copia deciziei de restituire, se arhivează la Inspectoratul Fiscal de Stat (în continuare – IFS) la care se deservește subiectul impozabil. Copia contractului în baza căruia s-au efectuat livrări impozabile la cota zero, anexat la materialele privind restituirea TVA, este confirmat prin semnătura colaboratorului fiscal și a conducătorului agentului economic, precum și prin aplicarea ștampilei lînga inscripția "copia corespunde originalului".	Normă preluată și reiterată în mod automat din textul Hotărîrii Guvernului 287/11.03.2008 pentru aprobarea Regulamentului privind restituirea taxei pe valoarea adăugată, art. 22.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept	Reformulare și clarificare. Ajustarea normei pentru menținerea flexibilității și universalității actului normativ – vezi p. E din Concluzii generale.
32	Art.25, alin. 8	Pentru livrările impozitate cu TVA la cota zero, pentru care se efectuează restituirea TVA, suma destinată trecerii în cont pentru fiecare perioadă fiscală ulterioară se determină fiind structurată după tipuri de achitări.	Nu este clar cine determină, cum, în ce condiții, termene, etc.	Coruptibilitate Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Lipsa unor termene concrete Nedeterminarea AP responsabile/subiectului la care se referă prevederea	Reformulare și clarificare. Excluderea excepțiilor și introducerea unor prevederi exhaustive.
33	Art.26	Restituirea TVA din buget se efectuează în termen de 45 de zile, din data depunerii cererii,	Normă preluată și reiterată în mod automat din textul Hotărîrii Guvernului 287/11.03.2008 pentru aprobarea Regulamentului privind restituirea taxei pe valoarea adăugată, art. 20.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Lipsa responsabilității clare autorităților (funcționarilor) pentru încălcarea prevederilor din proiect	Reformulare și clarificare. Excluderea excepțiilor și introducerea unor

		dintre care 37 de zile sînt destinate pentru efectuarea controlului și adoptarea de către organul fiscal a deciziei de restituire a TVA, celelalte 8 zile - pentru efectuarea restituirii efective de către Trezoreria de Stat.	Nu este clar ce se întîmplă în cazul în care aceste termene stabilite sînt încălcate.		prevederi exhaustive. Prevederea necesită a stabili o reglementare mai detaliată, ajustată în funcție de circumstanțele și necesitățile economiei, ori exclusă și introducerea trimiterii la un act administrativ care ar stabili acest raport. Ajustarea normei pentru menținerea flexibilității și universalității actului normativ – vezi p. E din Concluzii generale.
34	Art.27, alin 1	Acceptarea sumei TVA spre restituire se efectuează prin decizia șefului (șefului adjunct) al inspectoratului fiscal de stat teritorial (în continuare - IFS teritorial) de la locul de deservire al contribuabilului sau prin decizia șefului (șefului adjunct) al Inspectoratului Fiscal Principal de Stat privind restituirea TVA contribuabililor mari. În sensul prezentului articol, contribuabili mari sînt întreprinderile deservite nemijlocit de Inspectoratul Fiscal Principal de Stat. La IFS pe mun. Chișinău și la IFS pe unitatea teritorială autonomă Găgăuzia (Gagauz-Yeri), decizia de restituire se adoptă de șeful sau șeful adjunct al IFS pe mun. Chișinău și, respectiv, al IFS pe unitatea teritorială autonomă Găgăuzia (Gagauz-Yeri).	Nu este clar dacă decizia este luată în cadrul unei proceduri sau a procedurii stabilite în art. 24-25 a proiectului. Definiția nu este completă – rămîne doar o tentativă, deoarece nu este clar care sînt criteriile în baza cărora IFPS va lua la deservire întreprinderile, pentru ca acestea să fie calificate ca „contribuabili mari”.	Coruptibilitate Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative	Reformulare și clarificare. Prevederea necesită a fi reformulată pentru delimitarea atribuțiilor și împuternicirilor. Excluderea excepțiilor și introducerea unor prevederi exhaustive. Definirea termenilor.
35	Art.27, alin 2	Șefii inspectoratelor fiscale de stat teritoriale sînt în drept să instituie comisii privind restituirea TVA (în continuare - Comisia teritorială), iar în cazul contribuabililor mari – Comisia Inspectoratului Fiscal Principal de Stat privind restituirea TVA contribuabililor mari, instituită de către șeful Inspectoratului Fiscal Principal de Stat. Componenta Comisiei teritoriale se stabilește, respectiv, de către șeful IFS teritorial sau șeful	Nu este clar dacă acest drept devine vreodată obligație, și în ce condiții. Spre exemplu, Hotărîrea Guvernului 287/11.03.2008 pentru aprobarea Regulamentului privind restituirea taxei pe valoarea adăugată, art. 16 este exhaustivă – norma stabilește clar și expres instituirea comisiei. Spre deosebire de prevederea de la alin. 4, în acest caz este foarte clar care este competența comisiei. Cu toate acestea criteriul „în caz de necesitate” este unul foarte subiectiv, și chiar nici nu stabilește a cui este responsabilitatea de convocare – a comisiei sau a șefului IFS teritorial.	Coruptibilitate Determinarea competenței după formula "este în drept", "poate" ș.a. Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Lipsa unor termene concrete Lipsa responsabilității clare autorităților (funcționarilor) pentru încălcarea prevederilor din proiect	Reformulare și clarificare. Prevederea necesită a fi reformulată pentru delimitarea atribuțiilor și împuternicirilor. Excluderea excepțiilor și introducerea unor prevederi exhaustive.

		Inspectoratul Fiscal Principal de Stat. Comisia teritorială se convoacă, în caz de necesitate, pentru examinarea materialelor și aprobarea deciziei privind restituirea TVA, examinarea petițiilor și adresărilor subiecților impozabili privind chestiunile ce țin de restituirea TVA.			
36	Art.27, alin 3	În cadrul Inspectoratului Fiscal Principal de Stat se instituie Comisia republicană interdepartamentală privind examinarea disensiunilor între subiecții impunerii și inspectoratele fiscale de stat (IFS) teritoriale în chestiunile ce țin de restituirea TVA (în continuare - Comisia republicană).	Normă preluată și reiterată în mod automat din textul Hotărârii Guvernului 287/11.03.2008 pentru aprobarea Regulamentului privind restituirea taxei pe valoarea adăugată, art. 16, p. 1.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept	Reformulare și clarificare. Ajustarea normei pentru menținerea flexibilității și universalității actului normativ – vezi p. E din Concluzii generale.
37	Art.27, alin 4	Comisia republicană este compusă din 10 membri permanenți inclusiv: un reprezentant al mediului de afaceri, propus de către Guvernul Republicii Moldova, un reprezentant al Serviciului Vamal și un reprezentant al Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției, numiți de către conducerea acestor autorități. Componenta Comisiei, în partea ce ține de membrii ce fac parte din Serviciul Fiscal de Stat, se instituie și poate fi modificată la inițiativa șefului IFPS. Comisia republicană se convoacă, în caz de necesitate, pentru examinarea disensiunilor apărute între subiecții impozabili și IFS în chestiunile ce țin de restituirea TVA.	Normă preluată și reiterată în mod automat din textul Hotărârii Guvernului 287/11.03.2008 pentru aprobarea Regulamentului privind restituirea taxei pe valoarea adăugată, art. 17. Nu este clar cine convoacă ședințele și care este obligativitatea participării la acestea. De asemenea lipsesc norme de procedură referitoare la soluționarea efectivă a disensiunilor, sau comisia se rezumă doar la examinarea acestora - drept comparație a se vedea prevederile alin. 4.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Lipsa unor termene concrete Lipsa responsabilității clare autorităților (funcționarilor) pentru încălcarea prevederilor din proiect	Reformulare și clarificare. Prevederea necesită a fi reformulată pentru delimitarea atribuțiilor și împuternicirilor. Ajustarea normei pentru menținerea flexibilității și universalității actului normativ – vezi p. E din Concluzii generale.
38	Art.28, alin. 1	Subiecții impozabili la care se efectuează controlul privind restituirea TVA urmează să prezinte, la solicitarea funcționarilor fiscali, următoarele documente și/sau informații: 1) declarațiile privind TVA din care rezultă suma ce urmează a fi restituită; 2) registrele de evidență a livrărilor și procurărilor, în care	Normă preluată și reiterată în mod automat din textul Hotărârii Guvernului 287/11.03.2008 pentru aprobarea Regulamentului privind restituirea taxei pe valoarea adăugată, art. 28. Nu este clar care sînt documentele atestătoare, și dacă acestea se limitează doar la facturi sau facturile sînt un exemplu – tentativa de generalizare este eșuată, prin aceasta potențial limitîndu-se drepturile contribuabililor.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive Temeiuri neexhaustive, ambigui și subiective pentru refuzul unei autorități de a îndeplini anumite acțiuni	Reformulare și clarificare. Excluderea excepțiilor și introducerea unor prevederi exhaustive. Prevederea necesită a fi reformulată pentru delimitarea atribuțiilor și împuternicirilor. Ajustarea normei pentru menținerea flexibilității și universalității actului

		sînt înregistrate operațiunile de livrare sau procurare; 3) documentele (facturile fiscale) care atestă livrările.			normativ – vezi p. E din Concluzii generale.
39	Art.28, alin. 2	Determinarea sumei TVA spre restituire se face în modul următor: 1) se determină limita sumei TVA spre restituire prin înmulțirea cotei standard a TVA, în mărime de 20%, cu valoarea livrării ce se impune cu TVA la cota redusă în mărime de 8%; 2) se acceptă spre restituire numai suma TVA determinată ca diferența dintre suma TVA trecută în cont, inclusiv din perioada precedentă, și suma TVA calculată pentru livrările efectuate, dar nu mai mare decît suma specificată la subalin.1) din alin. (2) al prezentului articol.	Normă preluată și reiterată în mod automat din textul Hotărîrii Guvernului 287/11.03.2008 pentru aprobarea Regulamentului privind restituirea taxei pe valoarea adăugată, art. 29.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept	Reformulare și clarificare. Ajustarea noimei pentru menținerea flexibilității și universalității actului normativ – vezi p. E din Concluzii generale.
40	Art.29	Articolul 29. Cerințele pentru confirmarea documentară și determinarea sumei TVA spre restituire pentru livrările de mărfuri și servicii la export și pentru toate tipurile de transporturi internaționale de mărfuri și pasageri [...] textul integral al art.	Norme preluate și reiterate în mod automat din textul Hotărîrii Guvernului 287/11.03.2008 pentru aprobarea Regulamentului privind restituirea taxei pe valoarea adăugată, art. 24-27. În text se face trimitere la Legea poștei nr.463-XIII din 18 mai 1995, precum și sînt utilizați un șir de termeni nedefiniți „copia devizei de forma F.103”, „CMR”, „forma 4A”, „Air Waybill” – inadmisibile din punctul de vedere al tehnicii legislative. Mai mult ca atît, acest tip de acte derivă din cutuma internațională, care are atît un ritm foarte înalt de evoluție și flexibilitate, cît și un grad de ajustare și inovare foarte ridicat – legislația națională riscă să rămână în urmă în recunoașterea și utilizarea noilor instrumente comerciale.	Coruptibilitate Norme de trimitere Concurența normelor de drept Introducerea termenilor noi care nu au o definiție în legislație sau în proiect	Reformulare și clarificare. Definirea termenilor. Ajustarea noimei pentru menținerea flexibilității și universalității actului normativ – vezi p. E din Concluzii generale.
41	Art.30	Articolul 30. Cerințele pentru confirmarea documentară și determinarea sumei TVA spre restituire pentru livrările de energie electrică, termică și apă caldă impozitate la cota zero a TVA [...] textul integral al art.	Norme preluate și reiterate în mod automat din textul Hotărîrii Guvernului 287/11.03.2008 pentru aprobarea Regulamentului privind restituirea taxei pe valoarea adăugată, art. 32-34. Prin utilizarea frazei „alte documente justificative (facturi fiscale) ce confirmă livrările”, nu este clar care sînt documentele justificative, și dacă acestea se limitează doar la facturi sau facturile sînt un exemplu – tentativa de generalizare este eșuată, prin aceasta potențial limitîndu-se drepturile contribuabililor.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive Temeiuri neexhaustive, ambigui și subiective pentru refuzul unei autorități de a îndeplini anumite acțiuni	Reformulare și clarificare. Definirea termenilor. Excluderea excepțiilor și introducerea unor prevederi exhaustive. Prevederea necesită a fi reformulată pentru delimitarea atribuțiilor și împuternicirilor. Ajustarea noimei pentru menținerea flexibilității și universalității actului normativ – vezi p. E din Concluzii generale.
42	Art.31	Articolul 31. Cerințele pentru confirmarea documentară și determinarea sumei TVA spre restituire în cazul livrării de	Norme preluate și reiterate în mod automat din textul Hotărîrii Guvernului 287/11.03.2008 pentru aprobarea Regulamentului privind restituirea taxei pe valoarea adăugată, art. 35-36. Prin utilizarea frazei	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive Temeiuri neexhaustive, ambigui și subiective pentru refuzul unei	Reformulare și clarificare. Excluderea excepțiilor și introducerea unor prevederi exhaustive.

		mărfuri (servicii) în zona economică liberă și în Portul Internațional Liber "Giurgiulești" [...] textul integral al art.	„suplimentar se mai prezintă” nu este clar dacă aceasta se va face la cererea funcționarului fiscal sau din inițiativa întreprinderii.	autorități de a îndeplini anumite acțiuni	Prevederea necesită a fi reformulată pentru delimitarea atribuțiilor și împuternicirilor. Ajustarea noimei pentru menținerea flexibilității și universalității actului normativ – vezi p. E din Concluzii generale.
43	Art.33	Articolul 33. Cerințele pentru confirmarea documentară și determinarea sumei TVA spre restituire pentru livrările de mărfuri în magazinele duty-free [...] textul integral al art.	Norme preluate și reiterate în mod automat din textul Hotărârii Guvernului 287/11.03.2008 pentru aprobarea Regulamentului privind restituirea taxei pe valoarea adăugată, art. 43-44.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept	Reformulare și clarificare. Ajustarea noimei pentru menținerea flexibilității și universalității actului normativ – vezi p. E din Concluzii generale.
44	Art.34	Articolul 34. Cerințele pentru confirmarea documentară și determinarea sumei TVA spre restituire pentru livrările de mărfuri, servicii destinate realizării proiectelor Fondului de Investiții Sociale din Moldova (FISM) [...] textul integral al art.	Norme preluate și reiterate în mod automat din textul Hotărârii Guvernului 287/11.03.2008 pentru aprobarea Regulamentului privind restituirea taxei pe valoarea adăugată, art. 41-42. Se utilizează un termen nou – „agenții economici antreprenori” care de fapt este o tautologie, eroarea fiind preluată din textul Hotărârii Guvernului 287/11.03.2008 pentru aprobarea Regulamentului privind restituirea taxei pe valoarea adăugată.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Introducerea termenilor noi care nu au o definiție în legislație sau în proiect	Reformulare și clarificare. Uniformizarea termenilor. Ajustarea noimei pentru menținerea flexibilității și universalității actului normativ – vezi p. E din Concluzii generale.
45	Art.35	Articolul 35. Cerințele pentru confirmarea documentară și determinarea sumei TVA spre restituire pentru livrările în cadrul contractelor de leasing [...] textul integral al art.	Norme preluate și reiterate în mod automat din textul Hotărârii Guvernului 287/11.03.2008 pentru aprobarea Regulamentului privind restituirea taxei pe valoarea adăugată, art. 39-40. Prin utilizarea frazei „documentele (facturile fiscale) care atestă livrările”, nu este clar care sînt documentele atestatoare, și dacă acestea se limitează doar la facturi sau facturile sînt un exemplu – tentativa de generalizare este eșuată, prin aceasta potențial limitîndu-se drepturile contribuabililor.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive Temeiuri neexhaustive, ambigui și subiective pentru refuzul unei autorități de a îndeplini anumite acțiuni	Reformulare și clarificare. Excluderea excepțiilor și introducerea unor prevederi exhaustive. Prevederea necesită a fi reformulată pentru delimitarea atribuțiilor și împuternicirilor. Ajustarea noimei pentru menținerea flexibilității și universalității actului normativ – vezi p. E din Concluzii generale.
46	Art.36, alin. 1-2	[...] textul integral al alin. 1 și 2	Norme preluate și reiterate în mod automat din textul Hotărârii Guvernului 287/11.03.2008 pentru aprobarea Regulamentului privind restituirea taxei pe valoarea adăugată, art. 45-46.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept	Reformulare și clarificare. Ajustarea noimei pentru menținerea flexibilității și universalității actului normativ – vezi p. E din Concluzii generale.
47	Art.36, alin. 3-4	(3) Subiecții impozabili, înregistrați în conformitate cu art.112/1 din Codul fiscal, pentru a beneficia de restituirea sumelor TVA, achitate pentru mărfurile și serviciile utilizate pentru investițiile efectuate, și care au fost acceptate ca temei pentru înregistrarea în	Norme preluate și reiterate în mod automat din textul Hotărârii Guvernului 287/11.03.2008 pentru aprobarea Regulamentului privind restituirea taxei pe valoarea adăugată, art. 47-48.	Coruptibilitate Norme de trimitere Concurența normelor de drept	Reformulare și clarificare. Excluderea excepțiilor și introducerea unor prevederi exhaustive. Ajustarea noimei pentru menținerea flexibilității și universalității actului normativ – vezi p. E din Concluzii generale.

		calitate de plătitor al TVA, urmează să prezinte, la solicitarea colaboratorilor fiscali, documentele stabilite la subalineatele 3) - 5) din alin.(1) al prezentului articol, privind procurarea acestor valori materiale, servicii, după caz. (4) Suma restituirii TVA aferentă procurărilor efectuate pînă la data înregistrării în calitate de subiect impozabil cu TVA, în conformitate cu art.112/1 din Codul fiscal, în declarația TVA nu se indică.			
48	Art.36, alin. 5	Restituirea TVA se efectuează în baza controlului tematic sau controlului total documentar numai pentru impozitul, achitat pentru investițiile efectuate începînd cu 1 ianuarie 2008.	Norme preluate și reiterate în mod automat din textul Hotărîrii Guvernului 287/11.03.2008 pentru aprobarea Regulamentului privind restituirea taxei pe valoarea adăugată, art. 49. Nu este clar de ce este impusă o asemenea limitare: dacă este vorba despre mecanismul de restituire a TVA, atunci acesta exista încă înainte de această dată. Dacă însă este vorba doar despre proiect, atunci aceasta este o gravă eroare de tehnică legislativă, fiindcă proiectul evident nu este adoptat în anul 2008 și autorii au trecut cu vederea faptul că în acest caz procedura „copy”/„paste” denotă un lucru superficial asupra proiectului.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Norme care stabilesc derogări neîntemeiate	Reformulare și clarificare. Prevederea necesită a fi reformulată pentru delimitarea atribuțiilor și împuternicirilor. Actualizarea prevederilor. Ajustarea normei pentru menținerea flexibilității și universalității actului normativ – vezi p. E din Concluzii generale.
49	Art.37	Articolul 37. Modul de aplicare a scutirii de TVA a activelor materiale a căror valoare depășește 3000 lei pentru o unitate și al căror termen de exploatare depășește un an, destinate includerii în capitalul statutar (social) [...] textul integral al art.	Norme preluate și reiterate din Hotărîrea Guvernului 102/30.01.2007 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de aplicare a facilităților fiscale stabilite în art. 103 alin.(1) pct.23) al Codului fiscal nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997 și art.28 lit.q) al Legii nr.1380-XIII din 20 noiembrie 1997 cu privire la tariful vamal Reglementarea din acest articol este mult mai superficială decît în textul Hotărîrii Guvernului 102/30.01.2007.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Limitarea neîntemeiată a drepturilor omului	Reformulare și clarificare. Prevederea necesită a fi reformulată pentru delimitarea atribuțiilor și împuternicirilor. Ajustarea normei pentru menținerea flexibilității și universalității actului normativ – vezi p. E din Concluzii generale.
50	Art.38	Articolul 38. Subiecții restituirii accizelor [...] textul integral al art.	Norme preluate și reiterate din Hotărîrea Guvernului 1123/28.09.2006 pentru aprobarea Regulamentului privind restituirea accizelor, art. 3	Coruptibilitate Concurența normelor de drept	Reformulare și clarificare. Ajustarea normei pentru menținerea flexibilității și universalității actului normativ – vezi p. E din Concluzii generale.
51	Art.39	Articolul 39. Modul de solicitare a accizelor spre restituire [...] textul integral al art.	Norme preluate și reiterate din Hotărîrea Guvernului 1123/28.09.2006 pentru aprobarea Regulamentului privind restituirea accizelor, art. 6-7	Coruptibilitate Concurența normelor de drept	Reformulare și clarificare. Ajustarea normei pentru menținerea flexibilității și universalității actului normativ – vezi p. E din Concluzii generale.
52	Art.40	Articolul 40. Termenele de restituire a accizelor [...] textul integral al	Norme preluate și reiterate din Hotărîrea Guvernului 1123/28.09.2006 pentru aprobarea Regulamentului privind restituirea	Coruptibilitate Concurența normelor de drept	Reformulare și clarificare. Ajustarea normei

		art.	accizelor, art. 7		pentru menținerea flexibilității și universalității actului normativ – vezi p. E din Concluzii generale.
53	Art.41	Restituirea accizelor se efectuează în baza controlului tematic sau în baza controlului total documentar.	Norme preluate și reiterate din Hotărârea Guvernului 1123/28.09.2006 pentru aprobarea Regulamentului privind restituirea accizelor, art. 8 Prevederea nu poartă nici un caracter de procedură.	Coruptibilitate Norme de blanșetă Concurența normelor de drept	Reformulare și clarificare. Excluderea excepțiilor și introducerea unor prevederi exhaustive. Ajustarea normei pentru menținerea flexibilității și universalității actului normativ – vezi p. E din Concluzii generale.
54	Art.42	Acceptarea sumei accizelor spre restituire se efectuează prin decizia șefului (șefului adjunct) al inspectoratului fiscal de stat teritorial (în continuare - IFS teritorial) de la locul de deservire al contribuabilului sau prin decizia șefului (șefului adjunct) al Inspectoratului Fiscal Principal de Stat (în continuare - IFPS) privind restituirea accizelor contribuabililor deserviri de Direcția administrarea contribuabililor mari a IFPS (în continuare – DACM). La IFS pe mun. Chișinău și la IFS pe unitatea teritorială autonomă Găgăuzia (Gagauz-Yeri), decizia de restituire se adoptă de șeful sau șeful-adjunct al IFS pe mun. Chișinău și, respectiv, al IFS pe unitatea teritorială autonomă Găgăuzia (Gagauz-Yeri).	Norme preluate și reiterate din Hotărârea Guvernului 1123/28.09.2006 pentru aprobarea Regulamentului privind restituirea accizelor, art. 5 Nu este clar dacă decizia este luată în cadrul unei proceduri. Definiția nu este completă – rămâne doar o tentativă, deoarece nu este clar care sînt criteriile în baza cărora IFPS va lua la deservire întreprinderile, pentru ca acestea să fie calificate ca „contribuabili mari”.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative	Reformulare și clarificare. Prevederea necesită a fi reformulată pentru delimitarea atribuțiilor și împuternicirilor. Ajustarea normei pentru menținerea flexibilității și universalității actului normativ – vezi p. E din Concluzii generale.
55	Art.43	Articolul 43. Cerințele pentru confirmarea documentară și determinarea sumei accizelor spre restituire pentru exportul și livrarea mărfurilor supuse accizelor de producție proprie în magazinele duty-free sau în zona economică liberă [...] textul integral al art.	Norme preluate și reiterate din Hotărârea Guvernului 1123/28.09.2006 pentru aprobarea Regulamentului privind restituirea accizelor, art. 11-14	Coruptibilitate Norme de trimitere Concurența normelor de drept	Reformulare și clarificare. Excluderea excepțiilor și introducerea unor prevederi exhaustive. Ajustarea normei pentru menținerea flexibilității și universalității actului normativ – vezi p. E din Concluzii generale.
56	Art.44	Articolul 44. Cerințele pentru confirmarea documentară și determinarea sumei accizelor spre restituire, în cazul utilizării mărfurilor indicate la pct.5 din	Norme preluate și reiterate din Hotărârea Guvernului 1123/28.09.2006 pentru aprobarea Regulamentului privind restituirea accizelor, art. 16-20	Coruptibilitate Norme de trimitere Concurența normelor de drept	Reformulare și clarificare. Excluderea excepțiilor și introducerea unor prevederi exhaustive. Ajustarea normei

		Note la Titlul IV al Codului fiscal [...] textul integral al art.			pentru menținerea flexibilității și universalității actului normativ – vezi p. E din Concluzii generale.
57	Art.45	Articolul 45. Restituirea accizelor achitate la introducerea pe teritoriul vamal al Republicii Moldova a mărfurilor străine supuse accizelor [...] textul integral al art.	Norme preluate și reiterate din Hotărârea Guvernului 1123/28.09.2006 pentru aprobarea Regulamentului privind restituirea accizelor, art. 20/1-20/3	Coruptibilitate Concurența normelor de drept	Reformulare și clarificare. Ajustarea noimei pentru menținerea flexibilității și universalității actului normativ – vezi p. E din Concluzii generale.
58	Art.46	Articolul 46. Obiectele și subiecții înregistrării prețurilor maxime de vânzare cu amănuntul la țigaretetele cu filtru [...] textul integral al art.	Norme preluate și reiterate din Hotărârea Guvernului 1516/29.12.2007 privind modul de înregistrare a prețurilor maxime de vânzare cu amănuntul la țigaretetele cu filtru, art. 1-4	Coruptibilitate Concurența normelor de drept	Reformulare și clarificare. Ajustarea noimei pentru menținerea flexibilității și universalității actului.
59	Art.47	Articolul 47. Modul de înregistrare a prețului maxim de vânzare cu amănuntul la țigaretetele cu filtru	Norme preluate și reiterate din Hotărârea Guvernului 1516/29.12.2007 privind modul de înregistrare a prețurilor maxime de vânzare cu amănuntul la țigaretetele cu filtru, art. 5-9	Coruptibilitate Concurența normelor de drept	Reformulare și clarificare. Ajustarea noimei pentru menținerea flexibilității și universalității actului normativ – vezi p. E din Concluzii generale.
60	Art.48, alin. 1	Prin noțiunea de impozit pe bunurile imobiliare, pînă la reglementarea integrală a impozitului pe bunurile imobiliare, în baza prevederilor Titlului VI al Codului fiscal, în sensul prezentului capitol, se subînțeleg două impozite distincte: - impozitul pe bunurile imobiliare; - impozitul funciar.	Lipsește un termen clar cînd va avea loc reglementarea integrală. Probabil se are în vedere prevederea art. 4 alin. 2 din Legea nr.1056-XIV din 26 iunie 2000 pentru punerea în aplicare a titlului VI din Codul fiscal. Codul fiscal art. 276 definește doar „impozitul pe bunurile imobiliare”. Nu este clar în baza a ce se reglementează „impozitul funciar” și care este definiția acestuia în sens material. În acest sens, reintroducerea acestui termen, abandonat de legislația fiscală, este o evidentă involuție, precum și denotă o abordare superficială la pregătirea proiectului.	Coruptibilitate Lipsa unor termene concrete Introducerea termenilor noi care nu au o definiție în legislație sau în proiect	Excluderea excepțiilor și introducerea unor prevederi exhaustive. Prevederea necesită a fi reformulată pentru delimitarea atribuțiilor și împuternicirilor. Uniformizarea termenilor.
61	Art.48, alin. 2	Administrarea fiscală a impozitului funciar și pe bunurile imobiliare se reglementează prin prevederile titlurilor V și VI ale Codului fiscal, legilor respective de punere în aplicare a acestor titluri, actelor normative elaborate în conformitate cu prevederile legilor menționate, deciziilor anuale ale autorităților administrației publice locale de stabilire a cotelor concrete ale impozitelor, scutiilor sau amînărilor la plata acestora.	Dacă acest document este de procedură, atunci nu este clară intenția legislatorului atunci cînd face trimitere la un alt document ce urmează a fi implementat. Doar scopul declarat este cumularea tuturor normelor de procedură fiscală în prezentul proiect.	Coruptibilitate Norme de trimitere	Excluderea excepțiilor și introducerea unor prevederi exhaustive.
62	Art.48, alin. 3	Subiecți ai impunerii sînt persoanele juridice și fizice, rezidenți și nerezidenți ai Republicii Moldova	Dacă acest document este de procedură, atunci nu este clară intenția legislatorului atunci cînd face trimitere la documentul de bază ce urmează a fi implementat – Codul Fiscal. Doar scopul declarat este	Coruptibilitate Norme de trimitere	Excluderea excepțiilor și introducerea unor prevederi exhaustive. Înlăturarea erorilor de elaborare din

		care, potrivit Codului fiscal și art. 4 din Legea nr.1056-XIV din 26 iunie 2000 pentru punerea în aplicare a titlului VI din Codul fiscal (în continuare, în sensul prezentului capitol Lege), întrunesc prevederile art. 277 din prezentul cod.	cumularea tuturor normelor de procedură fiscală în prezentul proiect. Prin sintagma „prezentul cod”, se are în vedere Codul de procedură fiscală, în timp ce acest proiect nu are decât 132 de articole. În mod evident autorii se referă la art. 277 din Codul fiscal.		document.
63	Art.48, alin. 4	În cazul în care bunurile imobiliare se află în proprietate comună în devălmășie, acordul comun între proprietarii (coproprietarii) bunurilor imobiliare privind stabilirea subiectului impunerii cu impozitul pe bunurile imobiliare se înregistrează într-un registru special al primăriei, iar în municipiile Chișinău și Bălți (cu excepția localităților din componența acestora) în registrul ținut de organul fiscal de stat teritorial din cadrul acestor municipii. Formularele tipizate ale registrelor de referință sînt elaborate în conformitate cu legislația în vigoare.	Conform Codului civil, art. 366 proprietatea este comună în devălmășie, în cazul în care dreptul de proprietate aparține concomitent mai multor persoane fără ca vreuna dintre ele să fie titularul unei cote-părți ideale din bunul comun. Conform Codului fiscal, art. 277, în cazul în care bunurile imobiliare se află în proprietate comună în devălmășie, subiect al impunerii este considerată, în baza acordului comun, unul din proprietari (coproprietari). În acest caz toți proprietarii (coproprietarii) poartă o răspundere solidară pentru îndeplinirea obligațiilor fiscale. Este cert faptul că legislația fiscală dorește identificarea unuia dintre proprietari care urmează a fi responsabil de plata impozitului. Nu este clar însă dacă aceasta la fel se așteaptă și de la soți - în redacția actuală soții ar urma să încheie un acord ce urmează a fi înregistrat. Volumul de documente de acest fel ar fi nu doar excesiv de mare ci și ar fi inutil – organul fiscal ar putea pur și simplu aplica independent titlul de subiect al impunerii asupra unuia dintre soți, fără necesitatea procesării unui volum atît de mare de acorduri. Dacă acest document este de procedură, atunci nu este clară intenția legislatorului atunci cînd face trimitere la documentul de bază ce urmează a fi implementat – Codul Fiscal. Doar scopul declarat este cumularea tuturor normelor de procedură fiscală în prezentul proiect.	Coruptibilitate Norme de trimitere Costuri exagerate de implementare a normei în raport cu beneficiul public	Reformulare și clarificare.
64	Art.48, alin. 6	Calcularea impozitului funciar și pe bunurile imobiliare, evidența sumelor calculate și achitate pentru persoanele fizice-cetățeni care nu desfășoară activitate de întreprinzător, precum și pentru gospodăriile țărănești (de fermier) pentru impozitul funciar, se efectuează de către Serviciul de colectare a impozitelor și taxelor locale din cadrul primăriilor (în continuare SCITL), conform prevederilor legislației în vigoare.	Dacă acest document este de procedură, atunci nu este clară intenția legislatorului atunci cînd face trimitere la un alt document ce urmează a fi implementat. Doar scopul declarat este cumularea tuturor normelor de procedură fiscală în prezentul proiect. De fapt se face trimitere la Hotărîrea Guvernului 998/20.08.2003 privind activitatea serviciului de colectare a impozitelor și taxelor locale din cadrul primăriei și art. 158 și 160 ale Codului fiscal.	Coruptibilitate Norme de trimitere	Excluderea excepțiilor și introducerea unor prevederi exhaustive.
65	Art.48, alin. 7 și 8	(7) La calcularea impozitului funciar și pe bunurile imobiliare de către SCITL participă și inspectoratele fiscale teritoriale. (8) În municipiile Chișinău și	Reiterarea normei din Codul fiscal art. 281.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept	Reformulare și clarificare. Ajustarea normei pentru menținerea flexibilității și universalității actului normativ – vezi p. E

		Bălți, cu excepția orașelor și satelor (comunelor) din componența acestora, calcularea sumei anuale a impozitului pe bunurile imobiliare se efectuează de către IFS teritoriale.			din Concluzii generale.
66	Art.49-50	Articolul 49. Unele aspecte ce țin de administrarea impozitului funciar Articolul 50. Procedura de acordare a scutiilor sau amînărilor la plata impozitului funciar și pe bunurile imobiliare de către autoritățile administrației publice locale [...] textul integral al art.	Norme preluate și reiterate din Instrucțiunea Inspectoratului Fiscal Principal de Stat nr.11 din 04.09.2001 cu privire la modul de calculare și achitare la buget a impozitelor funciar și pe bunurile imobiliare.	Coruptibilitate Norme de trimitere Concurența normelor de drept	Reformulare și clarificare. Excluderea excepțiilor și introducerea unor prevederi exhaustive. Ajustarea normei pentru menținerea flexibilității și universalității actului normativ – vezi p. E din Concluzii generale.
67	Art.53	Procedura de administrare fiscală a taxei pentru resursele naturale este reglementată prin prevederile Titlului VIII al Codului fiscal, Legii nr.68-XVI din 5 mai 2005 pentru punerea în aplicare a titlului VIII al Codului fiscal și altor acte normative elaborate în conformitate cu prevederile acestor legi.	Dacă acest document este de procedură, atunci nu este clară intenția legislatorului atunci cînd face trimitere la documentul de bază ce urmează a fi implementat – Codul Fiscal. Doar scopul declarat este cumularea tuturor normelor de procedură fiscală în prezentul proiect.	Coruptibilitate Norme de trimitere	Excluderea excepțiilor și introducerea unor prevederi exhaustive.
68	Art.54, alin. 2	(2) Taxa pentru apă se calculează în funcție de volumul de apă extrasă din fondul apelor, ținîndu-se cont de destinația apei, cotele stabilite și de înlesnirile prevăzute conform legislației fiscale în vigoare.	Dacă acest document este de procedură, atunci nu este clară intenția legislatorului atunci cînd face trimitere la un alt document ce urmează a fi implementat. Doar scopul declarat este cumularea tuturor normelor de procedură fiscală în prezentul proiect.	Coruptibilitate Norme de trimitere	Excluderea excepțiilor și introducerea unor prevederi exhaustive.
69	Art.54, alin. 2 (a)	a) Volumul de apă extras din fondul apelor reprezintă volumul apei extrase conform datelor contoarelor sau, în lipsa acestora, conform normelor de extragere și/sau utilizare elaborate de către organul de stat împuternicit de Guvern.	Nu este clar de către cine și cum se face aceasta	Coruptibilitate Norme de trimitere	Excluderea excepțiilor și introducerea unor prevederi exhaustive.
70	Art.54, alin. 3	(3) Consumatorii și/sau distribuitorii de apă (care nu sînt subiecți ai impunerii cu taxa pe apă) trebuie să prezinte furnizorului de apă informația despre volumul de apă, în partea pentru care sînt prevăzute înlesniri fiscale, și/sau despre volumul de apă destinată îmbutelierii.	Art. 306 al Codului Fiscal în general se referă doar la furnizori: „Subiecți ai taxei pentru apă sînt persoanele juridice și fizice înregistrate în calitate de întreprinzători, care extrag apă din fondul apelor și cele care utilizează apa la hidrocentrale.” Și atunci, în acest caz, nu este clar de ce legislatorul impune niște obligații unor actori care nu sînt subiecți ai impozitării. Chiar și în cazul în care legislatorul este conștient că dispune de un număr limitat de mecanisme de control, trebuie să o facă fără a impune obligații unor terți care nu au	Coruptibilitate Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor / obligații excesive Lipsa sancțiunilor clare și proporționale pentru încălcarea prevederilor din proiect	Excludere integrală.

			relevanță pentru raportul respectiv.		
71	Art.54, alin. 3 (a)	a) Informația trebuie să conțină, în mod obligatoriu, următoarele date: denumirea, codul fiscal, data prezentării informației, atât a expeditorului, cât și a destinatarului, date privind volumul de apă primit total (m3), inclusiv: apa minerală, naturală și altă apă extrasă, destinată îmbutelierii, apa pentru care nu se aplică taxa (înlesniri fiscale) descifrată pe categorii, conform prevederilor art. 306 din Codul fiscal și ale art.3 alin. (2) din Legea nr. 68-XVI din 5 mai 2005 pentru punerea în aplicare a titlului VIII al Codului fiscal.	Dacă acest document este de procedură, atunci nu este clară intenția legislatorului atunci când face trimitere la documentul de bază ce urmează a fi implementat – Codul Fiscal. Doar scopul declarat este cumularea tuturor normelor de procedură fiscală în prezentul proiect.	Coruptibilitate Norme de trimitere	Excluderea excepțiilor și introducerea unor prevederi exhaustive / Sau excludere integrală.
72	Art.54, alin. 4	(4) În cazurile în care consumatorul primește apa de la distribuitor, informația indicată la alin. 3 al prezentului articol se prezintă distribuitorului, ultimul fiind obligat să o includă în informația prezentată furnizorului.	Art. 306 al Codului Fiscal în general se referă doar la furnizori: „Subiecți ai taxei pentru apă sînt persoanele juridice și fizice înregistrate în calitate de întreprinzători, care extrag apă din fondul apelor și cele care utilizează apa la hidrocentrale.” Și atunci, în acest caz, nu este clar de ce legislatorul impune niște obligații unor actori care nu sînt subiecți ai impozitării. Chiar și în cazul în care legislatorul este conștient că dispune de un număr limitat de mecanisme de control, trebuie să o facă fără a impune obligații unor terți care nu au relevanță pentru raportul respectiv.	Coruptibilitate Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor / obligații excesive Lipsa sancțiunilor clare și proporționale pentru încălcarea prevederilor din proiect	Excludere integrală.
73	Art.54		Lipsesc înlesnirile prevăzute de Legea 68/05.05.2005 pentru punerea în aplicare a titlului VIII al Codului fiscal.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept	Reformulare și clarificare.
74		TITLUL VI Modul de evidența a contribuabililor și a obligațiilor fiscale	Activitatea de administrare fiscală are ca principale componente: evidența contribuabililor. Evidența contribuabililor este reglementată în următoarele acte care de fapt și-au găsit reflectarea în Titlul VI al Proiectului CPF: Ordinul IFPS nr.236 din 18.12.2006 cu privire la aprobarea Instrucțiunii privind evidența contribuabililor Scrisoarea nr.17-8-6(1)/2287 din 09.06.2003 privind elaborarea Instrucțiunii privind evidența contribuabililor Instrucțiune nr.17-8-6/4480 din 08.10.2002 privind evidența contribuabililor.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept	Ajustarea normei pentru menținerea flexibilității și universalității actului normativ – vezi p. E din Concluzii generale.
75	Art.56-63	Art. 56 – 63 reglementează procedura de atribuire a codului fiscal. Conform art. 56 contribuabilul este obligat să se pună în evidență fiscală. Evidența contribuabililor se efectuează prin atribuirea codului fiscal.	Obiecția privește faptul că autoritățile de stat stabilind obligația contribuabilului de a se înregistra, reglementează suplimentar și alte obligațiuni care le considerăm de fapt birocratice și abuzive. Motivul acestei concluzii este faptul că statul, în imposibilitatea sau nedorința de a reglementa o colaborare eficientă dintre propriile sale autorități, obligă contribuabilul să se înregistreze și la alte autorități prezentîndu-i același sau și mai mare pachet de acte. Mai mult decît atât, în cazul persoanelor juridice, chestiunea se complică și prin termenul restrîns de luare la	Coruptibilitate Stabilirea unor proceduri nejustificate.	A revedea procedura de atribuire a codului fiscal. Atribuirea codului fiscal nu trebuie să fie o obligație a contribuabilului dar a autorității de înregistrare, eliminînd orice obligațiune proprie statului dar nu contribuabilului.

			evidență a acestuia. O asemenea situație când statul în loc să dezvolte schimbul de informație dintre autorități prepune obligația contribuabilului de a se prezenta și a se pune la evidență – una abuzivă și coruptibilă. Deoarece deși persona juridică este înregistrată aceasta nu este în drept și nu poate activa în lipsa unui cod fiscal care se obține doar la expirarea unui termen (conform art., 61 din proiect – 3 zile). Mai mult decât atât, această concluzie se confirmă și prin conținutul art. 62 din proiect care enumără actele ce urmează a fi anexate la cererea de atribuire a codului fiscal. De fapt este vorba de prezentarea actelor care reflectă aceleași date oficiale care sînt deja în bazele de date ale autorităților. Altfel vorbind – avem nevoie de certificate că dispunem de certificate. Mai mult, o parte din aceste acte trebuie să fie autentificate... Orice mecanism birocratic, care nu este unul necesar, și care de fapt reflectă prepunerea unei obligațiuni abuzive, formale care poate fi realizată de același organ de înregistrare sau prin schimbul de informații dintre organul de înregistrare și autoritatea fiscală – este apriori coruptibil.		
76	Art.57, alin. (1) lit. c)	-certificatul eliberat de organul sindical ierarhic superior privind înregistrarea organizațiilor sindicale primare, centrelor sindicale ramurale teritoriale, centrele interramurale teritoriale care dobîndesc drepturi și obligații de persoană juridică în temeiul statutelor centrelor sindicale național-ramurale sau național interramurale înregistrate de Ministerul Justiției;	Urmează a se preciza că este vorba de prezentarea unui asemenea certificat doar în cazul organelor sindicale.	Coruptibilitate Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Se propune completarea cu textul „în cazul organelor sindicale ...”, în continuare după text.
77	Art.64	Conform art. 64 trecerea codurilor fiscale în Registrul fiscal de stat confirmă actul luării persoanei la evidență fiscală.	Atenționăm că art. 61 reglementează procedura de eliberare a certificatului de atribuire a codului fiscal. Însă conform art., 64 – efect produce nu atribuirea dar înscrierea în Registrul fiscal de stat. În această ordine de idei nu pare logică modul de plasare a textului în proiectul de lege, eliberarea certificatului fiind elucidată într-un articol care precede reglementarea efectuării înscrisului în Registru. Orice reglementare incertă sau ce permite o interpretare evazivă sau dublă este generatoare de efecte coruptibile.	Coruptibilitate Lacune de drept Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Sugerăm a se revedea modul /ordinea de amplasare a articolelor în proiect.
78	Art.70	Articolul 70. Luarea la evidență fiscală a contului bancar	Atenționăm că art. 70 nu specifică termenul în care urmează a fi eliberat certificatul (luat la evidență fiscală contul bancar). Nu este clar care este rolul și funcția colaboratorului IFS în cazul luării la evidență a conturilor bancare și de ce este nevoie de această procedură de luare la evidență fiscală, care facto poate fi simplu automatizată. Cu atât mai mult că deși persoana juridică are cont bancar aceasta de facto nu dispune de el atât timp cît instituția financiară nu recepționează informația despre	Coruptibilitate Lacune de drept Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Reglementarea unui termen fix de luare la evidență a contului bancar care să nu fie mai mare de 3 zile. În țările europene contul bancar devine activ în termen de 15 minute de la înregistrarea acestuia.

			înregistrarea fiscală a acestui cont. (pentru mai multă claritate a se vedea obiecția de la art. 71) Lipsa unei asemenea reglementări permite interpretări abuzive.		
79	Art.71, alin. (2)	În cazul în care contribuabilul are restanțe la bugetul public național, IFS teritoriale sînt în drept să nu elibereze certificatul privind luarea la evidență a contului bancar, cu excepția contului bancar deschis în străinătate. Limitarea dreptului contribuabilului de a utiliza noi conturi se exercită prin refuzul IFS teritorial de a confirma luarea la evidență a noului cont bancar.	Această normă vine în opinia noastră să explice motivul existenței procedurii birocratice de luare la evidență a contului bancar. IFS, conform art. 71, urmează să verifice dacă contribuabilul are sau nu „restanțe la bugetul public național”. Considerăm o asemenea restricție una abuzivă și neîntemeiată, care contravine dreptului la proprietate garantat atît prin art. 9, 46, 127 din Constituție, cît și de Protocolul 1 la Convenția europeană pentru drepturile omului. În cazul în care față de contribuabil există un creditor, în speță statul, acesta nu are decît să ia măsuri cu caracter judiciar pentru a i urmări în mod silit bunurile. Creînd proceduri birocratice, statul afectează businessul, nu-și soluționează problema recuperării restanțelor la buget, și determină crearea de mecanisme coruptibile. Un alt aspect este dacă există o hotărîre judecătorească de urmărire de bunuri. Chiar și în asemenea cazuri, legislația trebuie să facă diferențiere dintre persoanele juridice nou create și cele care-și deschid un nou cont bancar. Considerăm această procedură ineficientă și abuzivă.	Coruptibilitate Lacune de drept Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Excluderea art. 71 alin. (2)
80	Art.94	Articolul 94. Eliberarea certificatului/avizului despre lipsa sau existența restanțelor. ... în scopul obținerii certificatului despre lipsa sau existența restanțelor față de buget, contribuabilul depune cerere la organul fiscal la care se deservește. Cererea se întocmește în formă liberă, dar cu indicarea obligatorie a destinației certificatului și a codului fiscal al solicitantului.	Considerăm această exigentă drept una neîntemeiată.	Coruptibilitate Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor / obligații excesive	De exclus sintagma „dar cu indicarea obligatorie a destinației certificatului și”.
81	Art.55-97	Articolele ce reglementează procedura de eliberare de certificate	Tot ce ține de procedura de eliberare de certificate, este apriori una coruptibilă, deoarece face ca contribuabilul să depinde de un act/înscriș sau de un termen în care trebuie să fie eliberat acest act/înscriș. Mai mult decît atît, de facto, unele din certificatele eliberate de IFS au termen de valabilitate restrîns (de regulă 3 zile). Deși este clară logica IFS, totuși această procedură, în cumul cu termenul de durată de eliberare a unui certificat, care este legat și de factorul uman deoarece trebuie să însoțească o semnătură – este una coruptibilă.	Coruptibilitate Norme care stabilesc derogări neîntemeiate Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive Lipsa / insuficiența mecanismelor de supraveghere și control (ierarhic, intern, public)	Simplificarea la maximum a procedurii de obținere a certificatelor prin: 1. Stabilirea de situații-excepții pentru care să fie nevoie de certificate (diminuînd sau chiar excluzînd numărul acestor situații) 2. Pentru situațiile existente, reducerea termenelor de eliberare de certificate (reglementînd posibilitatea obținerii certificatului în 24 de ore) 3. Îmbunătățirea schimbului de informații dintre autorități, pentru evitarea/diminuarea

					cazurilor pentru care să fie nevoie de certificate. 4. examinarea posibilității de a refuza de procedura de certificare.
82		TITLUL VII Procedura executării silită a obligațiilor fiscale	Titlul dat reflectă o sinteză a prevederilor următoarele acte ce conțin norme de procedură: Hotărârea Guvernului Nr. 332/02.04.2004 pentru aprobarea Regulilor de expunere spre vânzare la Bursa Universală de Mărfuri a Moldovei a bunurilor sechestrate în scopul stingerii obligațiilor fiscale, a bunurilor confiscate, fără stăpîn, sechestrate ușor alterabile sau cu termen de păstrare limitat, a corpurilor delictive și a bunurilor trecute în posesia statului cu drept de succesiune Ordinul Ministerul Finanțelor nr.103 din 09.12.2005 cu privire la reglementarea înscrierilor în conturile personale ale contribuabililor Regulamentul IFPS din 01.04.2003 privind evidența specială a obligației fiscale Scrisoarea IFPS nr.17-12-1915/06-890 din 05.03.2003 privind administrarea contribuabililor mari De principiu considerăm aceste prevederi concurente cu nomele Codului de executare, act normativ special de reglementare a procedurii de urmărire silită.De aceea rămînem la ideea că TITLUL VII din Proiect este unul inutil și concurent. În cumul, astfel cum găsiți menționat la lit. E) din Concluziile generale ale prezentei expertize, este nevoie de ajustarea prevederilor codului pentru menținerea flexibilității și universalității actului normativ. În caz contrar suntem în prezența concurenței normelor juridice. Mai mult decît atît, multe din normele ce se conțin în actele menționate se referă la particularități de executare silită a obligațiilor fiscale care pot fi incluse într-un compartiment separat al Codului de executare (Legea nr. 443 din 24.12.2004).	Coruptibilitate Concurența normelor de drept	Ajustarea normei pentru menținerea flexibilității și universalității actului normativ – vezi p. E din Concluzii generale. Propunem reglementarea unor particularități de executare silită a obligațiilor fiscale într-un compartiment separat al Codului de executare (Legea nr. 443 din 24.12.2004).
83	Art.98, alin. (2)	(2) Nu se admite executarea silită a obligației fiscale în modul stabilit de prezentul cod și Codul fiscal, de către alte autorități, cu excepția Serviciului de colectare a impozitelor și taxelor locale din cadrul primăriilor, ce efectuează executarea silită a obligațiilor fiscale calculate de către acestea, în comun cu organele fiscale.	Considerăm o normă inoportună, avînd în vedere comentariul de la art. 99 alin. (3). De asemenea aceasta conține norme de trimitere și de blanșetă.	Coruptibilitate Norme de trimitere Norme de blanșetă Concurența normelor de drept	A evita utilizarea de norme de trimitere sau de blanșetă. Propunem a revedea de concept procedura de executare silită a obligațiilor fiscale.
84	Art.99, alin. (3)	(3) Funcționarul fiscal în cadrul aplicării modalităților de executare silită a obligațiilor fiscale are dreptul: b) să urmărească bunurile contribuabilului prin sechestrare, comercializare și ridicare, conform	Este o normă incertă. Nu este clar care este temeiul juridic în care funcționarul fiscal este în drept să sechestrare, comercializeze și să ridice bunurile - ceea ce ne permite să invocăm un pericol de încălcare a dreptului la proprietate. Mai mult, lit., b) conține o normă de blanșetă în alb, și anume „conform procedurii stabilite de prezentul cod, Codul fiscal sau alte acte normative”.	Coruptibilitate Norme de trimitere Norme de blanșetă Concurența normelor de drept Atribuții excesive / contrare statutului	Înlăturarea deficienței în cauză. Excluderea atribuțiilor excesive sau reglementarea obligativității sancționării acțiunilor ce afectează dreptul de proprietate printr-un act judecătoresc.

		procedurii stabilite de prezentul cod, Codul fiscal sau alte acte normative ce reglementează domeniul respectiv;			
85	Art.99, alin. (3)	c) să urmărească datoriile debitoare ale contribuabilului prin metodele stabilite de prevederile prezentului cod, Codului fiscal sau altor acte normative adoptate în vederea aplicării acestora;	Normă de blanșetă în alb, și anume „prin metodele stabilite de prevederile prezentului cod, Codului fiscal sau altor acte normative adoptate în vederea aplicării acestora”.	Coruptibilitate Norme de blanșetă	Înlăturarea deficienței în cauză prin evitarea utilizării normei de blanșetă substiind asemenea prevederi cu mențiunea explicită a normei (aliniat, articol) al actului la care se face referință.
86	Art.99, alin. (3)	d) să intre în orice incintă de afaceri a contribuabilului (persoană juridică sau fizică) sau în alte incinte unde acesta își păstrează bunurile, în scopul identificării bunurilor sau valorilor care pot supuse urmării întru stingerea obligației fiscale prin executare silită;	Această normă reprezintă nu altceva decît un atentat la dreptul la proprietate și la inviolabilitatea domiciliului garantat prin art. 9, 29, 46, 127 din Constituție. Nimeni nu poate să lezeze acest drept decît în baza unei hotărîri judecătorești (art., 54 alin. (2), (4) din Constituție). Orice act ce afectează dreptul de proprietate și inviolabilitatea domiciliului (domiciliu în sens larg), inclusiv actul de urmărire silită trebuie să aibă drept temei juridic – o hotărîre judecătorească. Modul în care este expusă norma, fără o referință clară la Hotărîrea judecătîi, ne determină să o considerăm neconstituțională, și respectiv, coruptibilă.	Coruptibilitate Atribuții excesive / contrare statutului	Prevederile urmează a fi completate.
87	Art.99, alin. (3)	f) să intre în toate încăperile în care se găsesc bunuri sau valori ale contribuabilului, precum și să cerceteze toate localurile în care acesta își păstrează bunurile;	Această normă reprezintă nu altceva decît un atentat la dreptul la proprietate și la inviolabilitatea domiciliului garantat prin art. 9, 29, 46, 127 din Constituție. Nimeni nu poate să lezeze acest drept decît în baza unei hotărîri judecătorești (art., 54 alin. (2), (4) din Constituție). Orice act ce afectează dreptul de proprietate și inviolabilitatea domiciliului (domiciliu în sens larg), inclusiv actul de urmărire silită trebuie să aibă drept temei juridic – o hotărîre judecătorească. Modul în care este expusă norma, fără o referință clară la Hotărîrea judecătîi, ne determină să o considerăm neconstituțională, și respectiv, coruptibilă.	Coruptibilitate Atribuții excesive / contrare statutului	Prevederile urmează a fi completate.
88	Art.99, alin. (3)	g) să solicite și să primească gratuit de la părțile în procedura de executare silită a obligației fiscale, precum și de la alte persoane, indiferent de tipul de proprietate și de forma juridică de organizare, informații, explicații, documente sau elemente materiale care poate constitui drept probă în determinarea bunurilor proprietate a contribuabilului restanșier, inclusiv cele aflate în proprietate comună pe cote-părți și în devălmășie;	Este o normă abuzivă. De ce și cine trebui să acorde GRATUIT informații, explicații, documente sau elemente materiale? Cine și cum va compensa cheltuielile contribuabililor în legătură cu îndeplinirea obligațiilor sale de către funcționarul public fiscal? În lipsa unor asemenea precizări – este o normă care atentează la dreptul de proprietate. Mai mult decît atît, este o prevedere abuzivă și coruptibilă însuși prin esența formulării ei. Este o normă care atentează la dreptul de proprietate. Mai mult decît atît, este o prevedere abuzivă și coruptibilă însuși prin esența formulării ei.	Coruptibilitate Atribuții excesive / contrare statutului	De revăzut.
89	Art.99, alin. (3)	j) alte drepturi prevăzute de legislație	Normă de blanșetă/ în alb	Coruptibilitate Norme de blanșetă	Înlăturarea deficienței în cauză.

90	Art. 101, alin. (1), 104	Art. 101 alin. (1) „Executarea silită a obligației fiscale se efectuează de către organele fiscale prin aplicarea modalităților prevăzute de art.197 din Codul fiscal ... „ Art. 104 „Încasarea mijloacelor bănești de pe conturile bancare”	Proiectul CPF conține norme de procedură, și are drept scop să concentreze la aspectele de bază de procedură într-un singur act (Conform notei de fundamentare). Cu toate acestea art. 101 alin. (1) face referință la art. 197 din Codul fiscal, care și acesta conține norme de procedură. Mai mult decât atât, reglementează relații juridice similare sau chiar identice. Mai mult, prevederile art. 197 dublează prevederile art. 104 din proiect.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept	De exclus dublarea. Ajustarea normei pentru menținerea flexibilității și universalității actului normativ – vezi p. E din Concluzii generale.
91	Art. 102	Articolul 102. Reguliile generale de efectuare a executării silită a obligației fiscale (1) Funcționarii fiscali efectuează executarea silită a obligației fiscale conform regulilor de bază stabilite prin art.196 din Codul fiscal.	Proiectul CPF conține norme de procedură, și are drept scop să concentreze la aspectele de bază de procedură într-un singur act (Conform notei de fundamentare). Cu toate acestea art. 102 alin. (1) face referință la art. 196 din Codul fiscal, care și acesta conține norme de procedură.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept	De exclus dublarea. Ajustarea normei pentru menținerea flexibilității și universalității actului normativ – vezi p. E din Concluzii generale.
92	Art. 105	Articolul 105. Suspendarea operațiunilor la conturile bancare (1) Suspendarea operațiunilor la conturile bancare se aplică de către organele fiscale în cazul constatării încălcărilor comise de către contribuabil, prevăzute la art.229 din Codul fiscal.	Proiectul CPF conține norme de procedură, și are drept scop să concentreze la aspectele de bază de procedură într-un singur act (Conform notei de fundamentare). Cu toate acestea art. 105 alin. (1) face referință la art. 229 din Codul fiscal, care și acesta conține norme de procedură.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept	De exclus dublarea. Ajustarea normei pentru menținerea flexibilității și universalității actului normativ – vezi p. E din Concluzii generale.
93	Art. 110	Articolul 110. Procedura de ridicare a mijloacelor bănești în numerar (1) Ridicarea mijloacelor bănești în numerar ale contribuabilului se efectuează de către organul fiscal conform procedurii stabilite de art.198 din Codul fiscal.	Proiectul CPF conține norme de procedură, și are drept scop să concentreze la aspectele de bază de procedură într-un singur act (Conform notei de fundamentare). Cu toate acestea art. 110 alin. (1) face referință la art. 198 din Codul fiscal, care și acesta conține norme de procedură.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept	De exclus dublarea. Ajustarea normei pentru menținerea flexibilității și universalității actului normativ – vezi p. E din Concluzii generale.
94	Art. 111-125	Reglementează procedura de urmărire a bunurilor.	Atenționăm că multiple prevederi dublează sau chiar contrazic prevederile Secțiunii nr. 1 „Urmărirea patrimoniului” Capitolului VIII Titlului III din Codul de executare. Drept exemplu menționăm – art. 112 din proiect enunță Bunurile contribuabilului ce nu sînt supuse urmăririi. Un articol similar dar mult mai larg este - art. 85 „Bunurile debitorului care nu pot fi urmărite” din Legea nr. 443/24.12.2004 Codul de executare al Republicii Moldova.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept	De exclus dublarea. Ajustarea normei pentru menținerea flexibilității și universalității actului normativ – vezi p. E din Concluzii generale. Strămutarea tuturor prevederilor ce țin de procedura de executare în Codul de executare. În cazul unor particularități poate fi reglementat într-un capitol separat - avînd în vedere principiul codificării.
95		TITLUL VIII Norme privind utilizarea mașinilor de casă și de control cu memorie fiscală la	Acest titlu conține o sinteză mecanică a prevederilor următoarele acte normative tematice specializate: Hotărîrea Guvernului nr. 474/28.04.98 cu privire la aplicarea	Coruptibilitate Concurența normelor de drept	Ajustarea normei pentru menținerea flexibilității și universalității actului normativ – vezi p. E

	efectuarea decontărilor bănești în numerar și a POS-terminalelor la efectuarea decontărilor bănești prin virament	mașinilor de casă și control cu memorie fiscală pentru efectuarea decontărilor în numerar; Scrisoarea Ministerului Finanțelor nr.17-18-06-728/2062 din 23.05.2003 cu privire la bonul de casă al mașinilor de casă și control Scrisoarea FPS nr.17-6/3-12/197-1021 din 26.03.2008 privind corectitudinea utilizării mașinilor de casă și control (MCC) Scrisoarea IFPS nr.17-6/3-12/184-969 din 24.03.2008 referitor la modificarea pct.12 din anexa la Regulamentul cu privire la aplicarea mașinilor de casa și control pentru efectuarea decontărilor în numerar	din Concluzii generale.

Concluzii

A. Proiectul conține un șir de norme stabilite atât în legi organice, cât și în acte normative subordonate legii și chiar explicații sau interpretări date în răspunsuri și comunicate oficiale de către Inspectoratul fiscal - fără ca acestea să fie cîtuși de puțin uniformizate.

B. Sînt utilizați termeni fără nici o definiție, iar unii termeni se referă de fapt la unul și același fenomen: agent economic, persoana, întreprinderea, societatea, contribuabil, etc. (a se vedea în acest sens art. 9, 10, 11, 12, 14, 19, 21 din proiect), iar uneori mai mulți termeni chiar în interiorul unui singur articol (a se vedea de exemplu art. 14: și noțiunea „agent economic” și noțiunea „contribuabil”) etc.

C. Codul fiscal deja conține un șir de norme procedurale, astfel încît colizia și concurența normelor va fi inevitabilă, în cazul adoptării acestui proiect. Soluția este ca acest proiect:

1. să încorporeze majoritatea normelor de procedură fiscală care trebuie excluse din Codul fiscal; sau
2. acest proiect să fie adoptat printr-o lege ordinară, în asemenea mod subordonat Codului fiscal, fie
3. identificarea altei soluții.

D. Nu este clară soarta Hotărîrilor de Guvern, Regulamentelor, Instrucțiunilor și altor acte normative, precum și a unor prevederi separate din Codul fiscal și alte legi speciale și acte normative care sînt preluate și reiterate în acest proiect. Dacă vor fi abrogate integral, se va evita colizia și concurența normelor, însă în acest caz, se va crea un haos total, deoarece unele norme sînt preluate doar parțial și superficial (spre ex. art. 37 vs. Hotărîrea Guvernului 102/30.01.2007 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de aplicare a facilităților fiscale stabilite în art.103 alin.(1) pct.23) al Codului fiscal nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997 și art.28 lit. q) al Legii nr.1380-XIII din 20 noiembrie 1997 cu privire la tariful vamal, care reglementează mult mai detaliat această normă stabilită în art.103 alin.(1) pct.23) al Codului fiscal). Dacă vor fi abrogate și aplicate parțial, atunci scopul propus de acest proiect „de a exclude „necesitatea consultării mai multor acte normative” va fi total compromis și nerealizat.

E. Este redusă substanțial flexibilitatea și universalitatea actului normativ și prin aceasta, indirect, a legislației fiscale. În general este dificilă analizarea din punct de vedere a coruptibilității a acestui proiect care, de fapt, nu introduce norme noi, ci le preia pe cele existente. Or, scopul analizei nu este evaluarea legislației existente, dar analiza impactului unor norme noi în cadrul conținutului normelor existente. De fapt, proiectul nu introduce norme noi care schimbă conținutul legislației, cât doar evidențiază normele care rămân ca conținut, dar forța juridică a cărora crește, acestea trecând din categoria unor norme din actele subordonate legii în categoria normelor de lege organică. De fapt, ceea ce rămîne de analizat din punct de vedere a coruptibilității este nu conținutul, ci forma și forța de reglementare a normei - iar prin aceasta legislația fiscală va deveni rigidă, lipsită de flexibilitate și dificil de ajustat la necesități. Legislația fiscală este inerent legată de un șir de raporturi comerciale moderne care sunt într-o continuă evoluție, îmbunătățire, accelerare și globalizare, respectiv, această legislație trebuie să rămână constant receptivă.

Cele menționate mai sus ne permit să calificăm proiectul de lege drept unul de o calitate proastă, care reflectă o sinteză mecanică a unor norme, contrar principiilor tehnicii legislative. Mai mult decît atât, proiectul nu-și justifică denumirea, deoarece nu reflectă toate aspectele de procedură fiscală. O mare parte din normele de procedură rămîn a fi în Codul fiscal, și nu este clar care este raportul sau corelația normativă dintre proiectul Codului de procedură fiscală și Codul fiscal. Probabil autorii intenționează să elaboreze și o lege privind punerea în aplicare a noului CPF - dacă da, proiectul trebuie să conțină cel puțin norme finale sau tranzitorii care să clarifice acest fapt.

În concluzie, avînd în vedere cele menționate considerăm proiectul Codului de procedură fiscală drept coruptibil, iar adoptarea acestuia de către Parlament în versiunea propusă - este inoportună.

Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției